

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet

Antagen av kommunfullmäktige 2020-03-30, § 47 och gäller från och med 21 april 2020
Reviderad av kommunfullmäktige 2024-03-25, § 49 och gäller från och med 1 april 2024

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet

Uppdrag och ansvar

Alla kommuner i Sverige är skyldiga att ha en fungerande livsmedelskontroll. I Norrköpings kommun är det byggnads- och miljöskyddsnämnden som har i uppdrag att utföra kommunens offentliga livsmedelskontroll.

Lagar och förordningar

Kommunens befogenheter att utöva livsmedelskontroll regleras i livsmedelslagen, livsmedelsförordningar, livsmedelsföreskrifter och i EU-lagstiftningar. Kommunen har rätt att ta ut avgifter för den prövning, registrering och offentliga kontroll som utförs inom livsmedelsområdet.

Finansiering

Livsmedelskontrollen finansieras både genom anslag och med avgifter som tas ut av alla verksamhetsutövare och som har en registrerad livsmedelsanläggning.

Varför utförs livsmedelskontroll?

Målet med den svenska livsmedelskontrollen är att skydda människors hälsa samt att värna om konsumenternas intressen så att konsumenterna, får säkra livsmedel, får korrekt information om vad maten innehåller, inte blir lurade och inte riskerar att bli sjuka på grund att ett livsmedel.

Vad innebär en livsmedelskontroll?

Vid en offentlig kontroll, så granskar byggnads- och miljöskyddsnämndens inspektörer att livsmedelföretagaren uppfyller livsmedelslagstiftningens krav på bland annat lokaler och utrustning, hygien, säker hantering, temperaturkontroller, kunskap, märkning och spårbarhet. Livsmedelskontrollen ska enligt lagstiftning utföras på plats i livsmedelsanläggningen utan förannmälan, utom då en förannmälan är nödvändig för kontrollen. Inspektörerna gör även uppföljande kontroller om brister har konstaterats i verksamheten vid ordinarie kontroll, följer upp klagomål och misstänka matförgiftningar som kommer in till kommunen.

Vilka verksamheter kontrolleras av kommunen?

Kontroller utförs bland annat i butiker, restauranger, caféer, skolkök, förskolekök, kiosker, grossister, tillverkare, organisationer och föreningar som serverar eller säljer livsmedel, dricksvattenproducenter. Kontroll utförs även på verksamheter som bedriver tillverkning, förädling och distribution av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Avgifter för registrerade livsmedelsanläggningar

Alla som har en registrerad livsmedelsanläggning ska betala för den kontroll som utförs.

Förutom avgift för den planerade kontrollen, tar kommunen även ut en avgift för uppföljande kontroll, registrering av nya livsmedelsanläggningar samt för klassning av livsmedelsanläggning med mera. En beskrivning av vilka avgifter byggnads- och miljöskydds nämnden tar ut finns angivet i §§ 1-22 i detta dokument.

Riskklassning av livsmedelsanläggning

För offentlig kontroll ska nämnden på enhetliga och icke diskriminerande grunder fastställa en kontrollfrekvens för den regelbundna riskbaserade offentliga kontrollen för varje livsmedelsanläggning eller livsmedelsverksamhet som byggnads- och miljöskydds nämnden kontrollerar. Detta finns beskrivet i livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad kontroll (LIVFS 2023:2). Kontrollmyndigheten ska fastställa den planerade kontrollfrekvensen utifrån det kontrollbehov som föreligger för varje verksamhet, inklusive risker förknippade med verksamheten samt förväntad efterlevnad av livsmedelslagstiftningen. Kontrollfrekvensen fastställs genom ett beslut som skickas till livsmedelsföretagaren.

Nämnden använder sig av Livsmedelsverkets modell för fastställande av kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll vid bedömning av kontrollbehov och planerad kontrollfrekvens. Kontrollfrekvensen kommer inte understiga ett kontrolltillfälle per fem år eller överstiga åtta kontrolltillfällen per år.

Nämnden fastställer den planerade kontrollfrekvensen i samband med, eller i nära anslutning till, att en verksamhet registreras. I samband med fastställandet skickas ett beslut om riskklassning. När det bedöms nödvändigt med hänsyn till det kontrollbehov som föreligger vid verksamheten kommer en ny kontrollfrekvens fastställas.

Vid bedömning av kontrollbehovet tas hänsyn till de aktiviteter som bedrivs i verksamheten och som kan påverka konsumenternas tillgång till rättvisande information och skyddet för människors liv och hälsa. Vid bedömning av vilket kontrollbehov som finns vid en verksamhet tas även hänsyn till verksamhetens omfattning.

Vid bedömning av vilket kontrollbehov som finns vid huvudkontor och livsmedelsanläggningar som huvudsakligen tillhandahåller livsmedel till andra livsmedelsanläggningar, ska hänsyn tas till ett ökat kontrollbehov om det i verksamheten tillverkas, importerar eller utformas livsmedelsinformation för livsmedel som omfattas av särskild tillstånd- eller anmälningsplikt enligt livsmedelslagstiftningen.

Vid bedömning om vilket kontrollbehov som finns vid en verksamhet ska hänsyn tas till om verksamheten tidigare följt relevanta krav i livsmedelslagstiftningen. Om en verksamhetsutövare bedöms ha god efterlevnad ska om möjligt en lägre kontrollfrekvens fastställas för verksamheten. För att bedöma att verksamhetsutövaren har följt kraven i livsmedelslagstiftningen ska dock minst två kontroller vid verksamheten ha genomförts under en period om minst tolv månader. Om en verksamhetsutövare inte längre uppfyller

förutsättningarna för att få en lägre kontrollfrekvens med anledning av god efterlevnad av livsmedelslagstiftningen ska kontrollmyndigheten fastställa en ny planerad kontrollfrekvens.

Vid bedömningen av vilket kontrollbehov som finns vid en verksamhet ska hänsyn tas till om verksamheten är certifierad av ett certifieringsorgan. Giltigt certifikat ska kunna visas upp för kontrollmyndigheten.

Verksamhetsutövaren ska på begäran av nämnden inkomma med de uppgifter om verksamheten som kontrollmyndigheten behöver för bedömningen om vilket kontrollbehov som finns vid verksamheten och fastställande av planerad kontrollfrekvens.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Norrköpings kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet. Följande lagstiftning är tillämplig;

livsmedelslagen (2006:804),

lag om foder och animaliska biprodukter (2006:805),

lagen o kontroll av skyddade beteckningar och jordbruksprodukter och livsmedel (2009:1424),

lagen om kontroll av ekologisk produktion (2013:363),

förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176),

föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad kontroll (LIVFS 2023:2), samt andra föreskrifter som meddelats med stöd av denna lagstiftning

Med livsmedel i denna taxa avses även det som jämställs med livsmedel enligt 3 § 2 stycket livsmedelslagen (2006:804), 1. Vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument, och 2. Snus och tuggtobak.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare eller aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas, handläggning av klagomål som visar sig vara obefogade samt information och service.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av byggnads- och miljönämnden efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–18 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för;

registrering av anläggningar och verksamheter (9§)
 riskklassning av anläggningar och verksamheter (10§)
 uppföljande kontroll (11§)
 utredning av klagomål (12-13§§)
 korrigerande åtgärder (14§)
 exportkontroll och utfärdande av exportintyg (15§)
 importkontroll (16§)
 inköp under dold identitet (17§)
 offentlig kontroll i övrigt (18)

Timavgift

6 § Vid tillämpning av denna taxa gäller aktuell timavgift som finns angiven på kommunens hemsida, www.norrkoping.se.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för kontrollen, vilket innefattar förberedelse av kontroll, kontrollen, efterarbete av kontrollen, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, provtagning med mera.

7 § Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som läggs ned i varje ärende eller enligt de grunder som anges i taxan. Nedlagd kontrolltid multipliceras med aktuell timavgift.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Livsmedelsanläggningen eller livsmedelsverksamheten kontrolleras utifrån den kontrollfrekvens som genom beslut om riskklassning har fastställts av nämnden, genom ett beslut. Riskklassningsbeslutet anger kontrollfrekvens, det vill säga antal kontroller under ett femårsintervall.

För inspektioner, mätningar och andra offentliga kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas timavgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift. Kontrolltiden avrundas till närmsta halvtimme.

Ändring av timavgift

8 § Byggnads- och miljöskyddsnämnden beslutar årligen om justering av timavgiften, det belopp som ska utgå för handläggningsavgift per timme i taxan med hänsyn till prisutvecklingen.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

9 § Den som anmäler registrering av en livsmedelsanläggning eller anläggning/verksamhet som ska registreras för material i kontakt med livsmedel ska betala avgift som motsvarar 1,5 timmes kontrolltid.

Avgiftsskyldigheten gäller även den som registrerar en anläggning som övergår till annan aktör.

Avgift för riskklassning av anläggningar och verksamheter

10 § För riskklassning och fastställande av kontrollfrekvens i samband med registrering av livsmedelsanläggning eller livsmedelsverksamhet ska en avgift betalas som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid.

Avgift för uppföljande kontroll

11 § För uppföljande kontroll som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad av lagstiftningen har konstaterats vid en planerad kontroll ska en avgift betalas som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid. En uppföljande kontroll görs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av livsmedelsföretagarens bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

12 § För utredning av klagomål där bristande efterlevnad kan bekräftas ska en avgift betalas som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid.

13 § För utredning som hänger samman med den kontroll som utförs vid meddelande om RASFF (Rapid Alert System för Food and Feed, EU:s varningssystem om livsmedel) ska en avgift betalas som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid. Avgift ska endast tas ut där det blir nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet

Avgiften ska i RASFF ärenden betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

14 § För de korrigerande åtgärder nämnden behöver vidta vid en livsmedelsanläggning/verksamhet ska en avgift betalas av aktören som motsvarar nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden. Det gäller åtgärder som för nämnden blivit nödvändiga att vidta efter att bristande efterlevnad av lagstiftningen har konstaterats.

Avgift för exportkontroll och utförande av exportintyg

15 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid betalas. Vid utförande av exportintyg och andra intyg ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid betalas. Avgiften ska betalas av livsmedelsföretagaren som innehar den anläggning som kontrollerats.

Avgift för importkontroll

16 § För kontroll av varor som importeras från tredje land ska en avgift betalas av den livsmedelsföretagare som ansvarar för sändningen. Avgiften ska motsvara nämndens nedlagda kontrolltid som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter betalas. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

17 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande byggnads- och miljöskyddsnämndens faktiska utgifter för inköpet betalas.

Om inköpet utförs som ett led i klagomålskontrollen tas en avgift enligt första stycket ut endast som bristande efterlevnad kan bekräftas.

Avgift för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

18 § För övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen tas en avgift ut för handläggning enligt den lagstiftning som omfattas av denna taxa. Avgiften ska motsvara nämndens nedlagda kontrolltid.

Justering av avgift i enskilt fall

19 § Finns det särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får nämnden ett enskilt ärende besluta om att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 11 §, uppföljande kontroll. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

20 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av livsmedelsföretagaren under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgiften om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut en avgift.

Avgift för prövning

21 § I de fall Livsmedelsverket överför kontroll av en livsmedelsanläggning som omfattas av krav på godkännande enligt EG-förordning 853/2004, om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, ska en avgift tas ut. Avgiften som tas ut ska motsvara nedlagd kontrolltid.

22 § Avgift för godkännande ska betalas även om ansökan avser en väsentlig ändring eller ett ägarbyte för anläggning, för vilken godkännande tidigare har lämnats. Avgiften ska betalas med det belopp som motsvarar den kontrolltid som avses för anläggningen. Avgift för prövning i ärenden om godkännande ska betalas även om ansökan avslås.

Avgiftens erläggande och verkställighet

23 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Norrköpings kommun, genom byggnads- och miljöskydds nämnden. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet eller på fakturan.

Om avgiften inte betalas inom det datum som står på räkningen, skickas en skriftlig betalningspåminnelse. Vid betalning av avgift efter förfallodagen kan dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) tas ut.

Överklagande

Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen i Östergötland.

Övergångsbestämmelser

Äldre livsmedelstaxa ska användas fram till att denna taxa börjar gälla. Samtliga livsmedelsanläggningar kommer få beslut om fastställande av kontrollfrekvens när denna taxa har trätt i kraft.

Ikraftträdande

Denna taxa träder i kraft den 1 april 2024.